

ΙΔΡΥΜΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗΣ ΛΑΣΚΑΡΙΔΗ

ΘΥΕΛΛΑ ΚΑΙ ΟΡΜΗ: ΑΠΕΙΚΟΝΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗ ΦΥΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ:

ΒΕΝΙΑ ΠΑΣΤΑΚΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΤΕΧΝΗΣ

Κωνσταντίνος Βολανάκης (1837 – 1907)

1837: Γεννιέται στο Ηράκλειο της Κρήτης .

1856: ο Βολανάκης βρίσκεται στην Τεργέστη όπου εργάζεται ως λογιστής στον εμπορικό οίκο του Γεωργίου Αφεντούλη.

1864: Σπουδαστής στο Μόναχο στην Ακαδημία Ωραίων Τεχνών στο εργαστήριο του Karl Von Piloty.

1867: Πρώτο βραβείο στον διαγωνισμό έργου με θέμα την Ναυμαχία της Λίσσας.

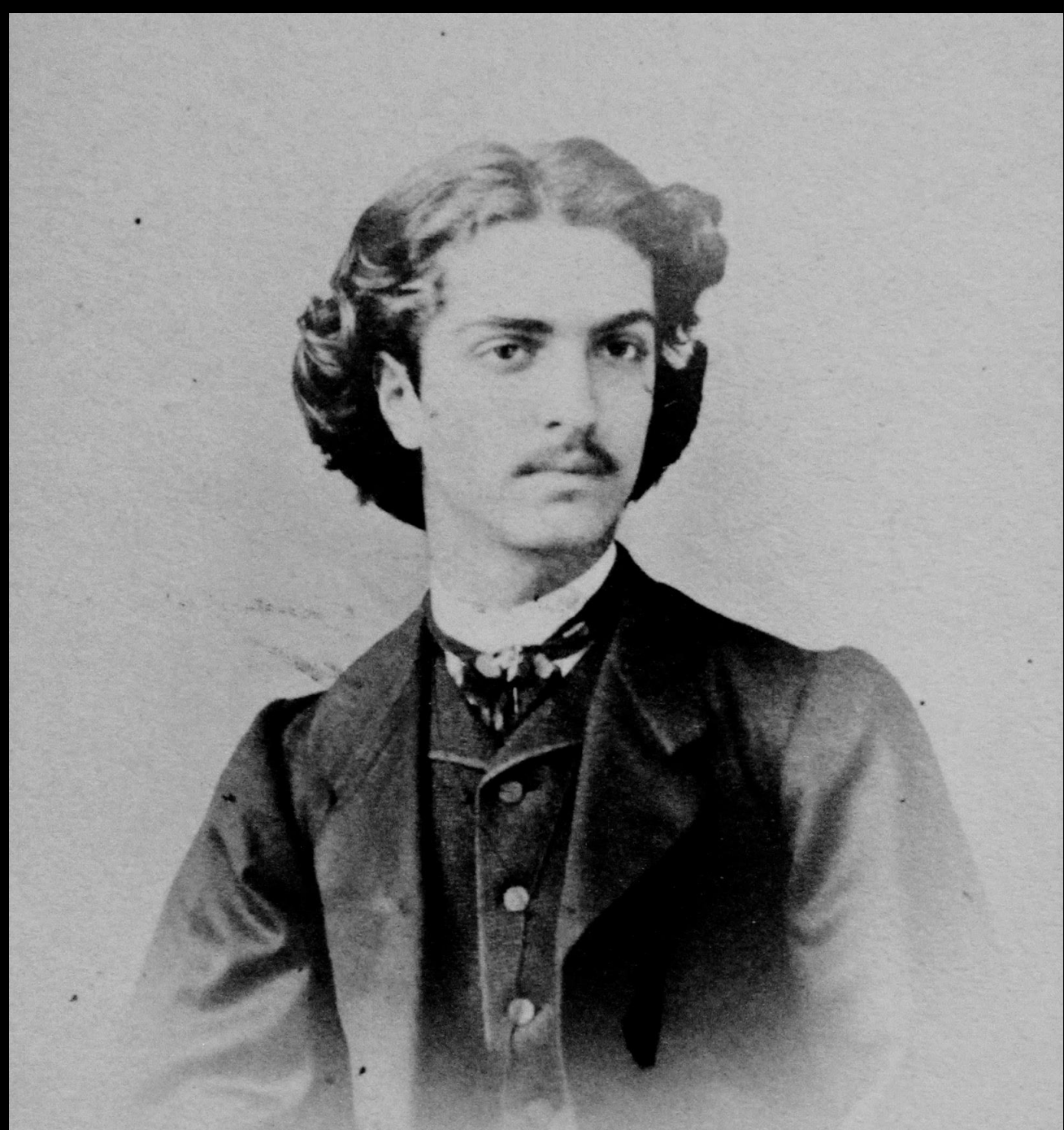
1877: Το έργο του η Ναυμαχία του Τραφάλγκαρ εκτίθεται στην έκθεση του Λονδίνου και αγοράζεται.

1883: Εγκατάσταση στην Ελλάδα, στον Πειραιά.

1896: Ιδρύει το «Καλλιτεχνικόν Κέντρον» στον Πειραιά.

1907: Ο Κωνσταντίνος Βολανάκης πεθαίνει στις 29 Ιουνίου.

Φωτογραφία Δεξιά: ο Κωνσταντίνος Βολανάκης σε νεαρή ηλικία, Αρχείο Νεοελληνικής Τέχνης «Σοφία Λασκαρίδου».

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΒΟΛΑΝΑΚΗ ΚΑΙ ΝΥΧΤΕΡΙΝΗ ΤΟΠΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Η ΘΑΛΑΣΣΑ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΟΤΕ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΒΟΛΑΝΑΚΗ (ΚΡΗΤΗ, ΣΥΡΟΣ, ΤΕΡΓΕΣΤΗ, ΤΑΞΙΔΙΑ ΣΤΙΣ ΔΑΛΜΑΤΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΔΡΙΑΤΙΚΗ, ΜΟΝΙΜΗ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ) ΟΙ ΟΠΤΙΚΕΣ ΤΟΥ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΤΟΥ.
- ΕΙΝΑΙ ΕΞΟΧΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ ΌΠΩΣ ΟΙ ΙΜΠΡΕΣΙΟΝΙΣΤΕΣ ΌΜΩΣ ΔΕΝ ΤΟΝ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ Η ΦΕΥΓΑΛΕΑ ΕΝΤΥΠΩΣΗ, ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙ Η ΗΡΕΜΙΑ Η ΟΠΟΙΑ ΑΠΟΤΥΠΩΝΕΤΑΙ ΜΕ ΕΝΤΑΤΙΚΑ ΔΟΥΛΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΕΣ ΧΡΩΜΑΤΟΣ.
- ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΑΠΗΧΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΗΣ ΧΑΓΗΣ, ΤΩΝ ΡΕΑΛΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΒΑΡΒΙΖΟΝ, ΤΟΥ ΙΒΑΝ ΑΙΝΑΖΟΝΣΚΥ ΜΕΤΡΙΑΖΕΙ ΌΜΩΣ ΤΗΝ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ ΔΙΝΟΝΤΑΣ ΜΙΑ ΡΟΜΑΝΤΙΚΗ ΧΡΟΙΑ ΣΤΗΝ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΟΥ.
- Η ΝΥΧΤΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΠΟΚΟΣΜΩΝ – ΑΤΜΟΣΦΑΙΡΙΚΩΝ ΤΟΠΙΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΑΝΤΑΜΕ ΚΥΡΙΩΣ ΣΕ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥΣ ΤΟΥ ΡΟΜΑΝΤΙΣΜΟΥ Ή ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΙΣΘΗΣΗ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ.
- ΣΤΗΝ ΝΥΧΤΕΡΙΝΗ ΤΟΠΙΟΡΑΦΙΑ ΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΕΥΟΝΤΑΙ ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΤΙΘΕΣΗ ΦΩΤΟΣ – ΣΚΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΧΡΩΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΠΟΥ ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΕΤΑΙ ΜΕΣΑ ΑΠΌ ΤΟΝΙΚΕΣ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΕΙΣ.

Κωνσταντίνος Βολανάκης: Πάνω, Το λιμάνι του Βόλου τη Νύχτα, λάδι σε καμβά, 58.5x102 εκ.
Κάτω, Καΐκια στο φεγγαρόφωτο, λάδι σε καμβά, 45x74,5 εκ.

Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΟΝ 19^Ο ΑΙΩΝΑ

- Τον 19^ο αιώνα έχουμε την γέννηση πολλών νέων εθνών και μαζί με αυτό την γέννηση των πρώτων εθνικισμών.
- Κάθε έθνος θέλει να δείξει την ανωτερότητά του μέσα από την σύνδεση με ένα ένδοξο παρελθόν ή με σημαντικά ιστορικά γεγονότα.
- Σε αυτό σημαντικό ρόλο έπαιξε η τέχνη. Δημιουργούνται έργα που εξιστορούν σημαντικά ιστορικά γεγονότα που στόχευαν στην ανάδειξη του συναισθήματος της εθνικής υπερηφάνειας. Τα έργα αυτά έχουν και διδακτικό χαρακτήρα, καθώς αφηγούνται ένα σημαντικό γεγονός.
- Στη Γερμανία του 19^{ου} αιώνα αγαπημένα θέματα ζωγραφικής ήταν τα ιστορικά και τα genre που έδειχναν σκηνές καθημερινής ζωής.
- Φωτογραφία δεξιά: Κωνσταντίνος Βολανάκης, Το πλοίο Kaiser στη ναυμαχία της Λίσσας, 1868, λάδι σε καμβά, 164x127 εκ., Osterreichische Galerie, Βιέννη

Karl von Piloty, Ο Seni μπροστά στο πτώμα του Wallenstein, 1855, λάδι σε καμβά, 312x365 εκ., Neue Pinakothek, Μόναχο

August Friedrich Siegert, Ο μικρός γνώστης της τέχνης, 1863, λάδι σε καμβά, 46x38 εκ., Ιδιωτική Συλλογή

Θεόδωρος Βρυζάκης, Η Μονή Αρκαδίου, π. 1867, λάδι σε καμβά, 128x173 εκ., Εθνική Πινακοθήκη, Αθήνα

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΟΝ 19^Ο ΑΙΩΝΑ

- Ο Κωνσταντίνος Βολανάκης ζωγραφίζει έργα που εντάσσονται στο πλαίσιο της ιστορικής εικονογραφίας επιλέγοντας θέματα που συνδέονται με την θάλασσα. Τα έργα αυτά ξεχωρίζουν σε διεθνείς διαγωνισμούς και αγοράζονται από επιφανείς προσωπικότητες.
 - Τα έργα του χαρακτηρίζονται για το μεγάλο τους – εμβληματικό μέγεθος και την αξιοσημείωτη λεπτομέρεια στην περιγραφή των πλοίων.
-

**Wilhelm von Kaulbach, Η Ναυμαχία της Σαλαμίνας, 1864, λάδι σε καμβά, 560x980 εκ.,
Maximilianeum, Μόναχο**

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Η Ναυμαχία της Σαλαμίνας, 1882, λάδι σε καμβά, 150x200 εκ., Αρχείο Ναυτικού

Ιωάννης Αλταμούρας, Ναυάγιο, μολυβοκάρβουνο σε χαρτόνι, 61.5x47 εκ., Εθνική Πινακοθήκη,
Αθήνα

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Η Ναυμαχία της Λίσσας, 1868, λάδι σε καμβά, 169x283 εκ., Μουσείο Καλών Τεχνών, Βουδαπέστη

**William Clarkson Stanfield, Η Ναυμαχία του Τραφάλγκαρ, 1836, λάδι σε καμβά, 735x12.05 εκ.,
National Maritime Museum, Greenwich Λονδίνο**

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Η Ναυμαχία του Τραφάλγκαρ, 1805, λάδι σε καμβά, Ιδιωτική Συλλογή

J. W. Edy After R. Cleveley, Η Ναυμαχία του Τραφάλγκαρ, Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Charles W. Sharpe , Ο θάνατος του Nelson,
Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Henry Singleton, Ο θάνατος του Nelson, λάδι σε καμβά, Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Η έξοδος του Άρεως, 1894, λάδι σε καμβά, 110x191 εκ., Εθνική Πινακοθήκη, Αθήνα

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Η αποβίβαση του Καραϊσκάκη στο Φάληρο, 1895, λάδι σε καμβά, 150x273 εκ., Συλλογή της Τράπεζας της Ελλάδος, Αθήνα

**Θεόδωρος Βρυζάκης, Το στρατόπεδο του Καραϊσκάκη στο Φάληρο, 1855, λάδι σε καμβά, 145x178 εκ.,
Εθνική Πινακοθήκη, Αθήνα**

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Τα εγκαίνια της διώρυγας της Κορίνθου, 1893, λάδι σε καμβά, 127x200 εκ., Συλλογή της Τράπεζας της Ελλάδος, Αθήνα

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Τα εγκαίνια της διώρυγας της Κορίνθου, 1893, λάδι σε καμβά, 86x158 εκ., Συλλογή της Alpha Bank, Αθήνα

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Η Διάνοιξη της Διώρυγας της Κορίνθου, λάδι σε καμβά, 34x47 εκ., Συλλογή της Τράπεζας της Ελλάδος, Αθήνα

**Jean Hendrik Weissenbruch, Θέα δάσους κοντά στην Barbizon, 1900, λάδι σε καμβά, 48.5x64 εκ.,
Rijksmuseum, Άμστερνταμ**

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Η Πυρπόληση του τουρκικού δικρότου στην Ερεσό, 1882, λάδι σε καμβά, Συλλογή Ναυτικού Μουσείου της Ελλάδος

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Η Πυρπόληση του τουρκικού δικρότου, λάδι σε καμβά, Ιδιωτική Συλλογή

**Κωνσταντίνος Βολανάκης, Η Πυρπόληση της Τουρκικής Ναυαρχίδας, λάδι σε καμβά, 79x114 εκ.,
Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη**

Théodore Géricault, Το Ναυάγιο της Μέδουσας, 1819, λάδι σε καμβά, 491x716, Μουσείο Λούβρου, Παρίσι

Νικόλαος Γύζης, Μετά την Καταστροφή των Ψαρών, π. 1896 – 1898, λάδι σε καμβά, 133x188, Εθνική Πινακοθήκη, Αθήνα

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Η Πυρπόληση της Τουρκικής Ναυαρχίδας, λάδι σε καμβά, 70x 110 εκ., Εθνική Πινακοθήκη, Αθήνα

Ιβαν Αιβάζονσκι, Η Πυρπόληση της Τουρκικής Ναυαρχίδας από τον Κωνσταντίνο Κανάρη, 1811, λάδι σε καμβά, 182x223 εκ., Εθνική Πνακοθήκη, Αθήνα

Νικηφόρος Λύτρας, Η Πυρπόληση της Τουρκικής Ναυαρχίδας από τον Κανάρη, λάδι σε καμβά, 143x109 εκ., Πινακοθήκη Αβέρωφ, Μέτσοβο

ΝΑΥΑΓΙΑ ΚΑΙ ΦΟΥΡΤΟΥΝΙΑΣΜΕΝΗ ΘΑΛΑΣΣΑ ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ

- Η απεικόνιση ναυαγίων και θάλασσας υπήρξε αγαπημένο θέμα για τους θαλασσογράφους.
- Σε αυτά τα έργα αναδεικνύεται το μεγαλείο της φύσης και η καταδίκη της ανθρώπινης ύπαρξης έναντι σε αυτήν.
- Κάθε σχολή αντιμετώπισε με διαφορετικό τρόπο το συγκεκριμένο θέμα.
- Άλλοι ζωγράφοι εκμεταλλεύονται τα συγκεκριμένα θέματα για να αναπτύξουν μια ολοκληρωμένη σπουδή πάνω στο φως και το χρώμα (Turner), ενώ άλλοι επικεντρώνονται στο ανθρώπινο δράμα.
- Φωτογραφία Δεξιά: Wis Noyen, Διάσωση Ναυαγών (Λεπτομέρεια), Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Joseph Mallord William Turner, Το Ναυάγιο, 1805, λάδι σε καμβά, 175x246 εκ., Tate Britain, Λονδίνο

Wis Noyen, Η διάσωση των ναυαγών, λάδι σε καμβά, Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Joseph Mallord William Turner, Πλοίο απέναντι από το Mewstone, 1849, ακουαρέλα σε χαρτί, Εθνική Πινακοθήκη Ιρλανδίας

Ιβαν Αϊβάζονσκι, Ναυάγιο, 1876, λάδι σε καμβά, 136x170 εκ., Feodosia Art Gallery

Ιβαν Αϊβάζονσκι, Ναυάγιο, 1886, λάδι σε καμβά, 93x145 εκ., Εθνική Πινακοθήκη, Αθήνα

Ivan Aivazovsky, Ναυάγιο, 1886, λάδι σε καμβά, 94x144 εκ., Εθνική Πινακοθήκη, Αθήνα

Eugène Isabey, Το Ναυάγιο του Emily, 1865, λάδι σε καμβά, 200x345 εκ., Μουσείο Καλών Τεχνών, Nantes Γαλλία

Σοφία Λασκαρίδου, Νυχτερινή Φαντασία (Ο Κάβος της Κυράς), λάδι σε καμβά, Συλλογή της Τράπεζας της Ελλάδος

Arnold Böcklin, Παιχνίδι στα κύματα, 1883, λάδι σε καμβά, Neue Pinakothek, Μόναχο

Arnold Böcklin, ο Δεμένος Προμηθέας, 1885, λάδι σε καμβά, Hessisches Landesmuseum, Darmstadt

Ιβαν Αϊβάζονσκι, Το Σούνιο με τρικυμία, 1856, λάδι σε καμβά, 59x83 εκ., Εθνική Πινακοθήκη, Αθήνα

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Φρεγάτα στο σεληνόφως, λάδι σε καμβά, 45x74.5 εκ., Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Ιβαν Αϊβάζονσκι, Ναυάγιο, μολύβια σε χαρτί, Russian Museum, Αγία Πετρούπολη

Jan Porcellis, Ολλανδικά πλοία σε φουρτούνα, 1620, λάδι σε καμβά, 267x356 εκ., National Maritime Museum Greenwich, Λονδίνο

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Κατά μήκος της Ακτής του Πειραιά, π. 1902, λάδι σε καμβά, Ιδιωτική Συλλογή

Βασίλειος Χατζής, Πλοίο σε καταιγίδα, 1896, λάδι σε καμβά, 60x97 εκ., Πινακοθήκη Αβέρωφ, Μέτσοβο

Peter Monamy, Πλοίο σε καταιγίδα, λάδι σε καμβά, Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Peter Monamy, Πλοία σε καταιγίδα, 1720 – 1730, λάδι σε καμβά, 765x164 εκ., Tate Britain, Λονδίνο

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Πλέοντας στα ανοιχτά, λάδι σε καμβά, 54.5x81 εκ., Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Φρεγάτα κοντά στην ακτή, 1899 – 1890, λάδι σε καμβά, 64x116 εκ., Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Joseph Mallord William Turner, Χιονοθύελλα – Ατμόπλοιο έξω από την είσοδο του Λιμανιού, 1842, λάδι σε καμβά, Tate Britain, Λονδίνο

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Καράβι σε Τρικυμία, λάδι σε καμβά, Ιδιωτική Συλλογή

Ιvan Αϊβαζονsky, Πλοίο σε τρικυμία, λάδι σε καμβά, Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Ιβαν Αϊβάζονσκι, Πλοίο σε τρικυμία, λάδι σε καμβά, Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Ιβαν Αϊβάζονσκι, Πλοίο στην καταιγίδα, 1899, λάδι σε καμβά, 17x25.5 εκ., Ιδιωτική Συλλογή

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Ιστιοφόρο, λάδι σε ξύλο, 15.5x25.2 εκ., Πανακοθήκη Αβέρωφ, Μέτσοβο

Ivan Aivazovsky, Πλοίο σε καταιγίδα, λάδι σε καμβά, Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης
Λασκαρίδη

Κωνσταντίνος
Βολανάκης,
Ψαρόβαρκα σε
Τρικυμία, 1885 –
1889, λάδι σε
καμβά, 73x49 εκ.,
Συλλογή Ιδρύματος
Αικατερίνης
Λασκαρίδη

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Η Παλίρροια, 1900 – 1902, λάδι σε καμβά, 67x101 εκ., Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

Κωνσταντίνος Βολανάκης, Φρεγάτα στο σεληνόφως, λάδι σε καμβά, 45x74.5 εκ., Συλλογή Ιδρύματος Αικατερίνης Λασκαρίδη

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Θοδωρής Κουτσογιάννης (επιμ.), Κωνσταντίνος Βολανάκης – Νόστος της Θάλασσας, Δημοτική Πινακοθήκη Χανίων, 2023
- Τάκης Μαυρωτάς – Μανόλης Βλάχος, Κωνσταντίνος Βολανάκης, ο Πατέρας της Ελληνικής Θαλασσογραφίας, Ίδρυμα Εικαστικών Τεχνών Β&Μ Θεοχαράκη, 2018
- Συλλογικό, J.M.W. Turner The Making of a Master, Tate Publishing, 2013
- David Blayney Brown, Romanticism, Phaidon, 2001
- Michelle Facos, An Introduction to Nineteenth Century Art, Routledge, 2011
- Christine Riding (edit.), Turner and the Sea, Thames&Hudson, 2013

ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ
copyright παρουσίασης Βένια Παστάκα